

وضعیت جهانی بازار و تولید میگو ی پرورشی

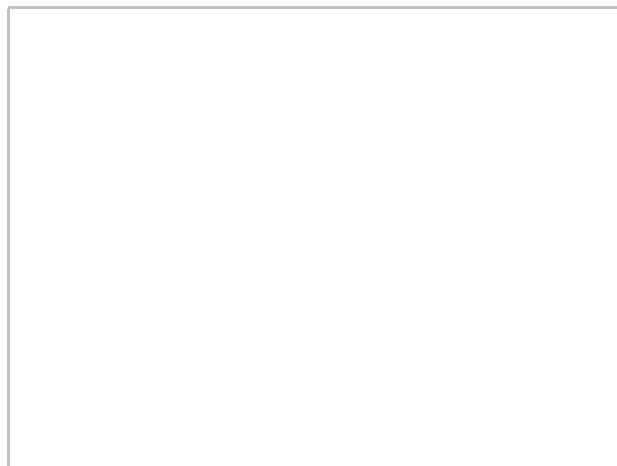
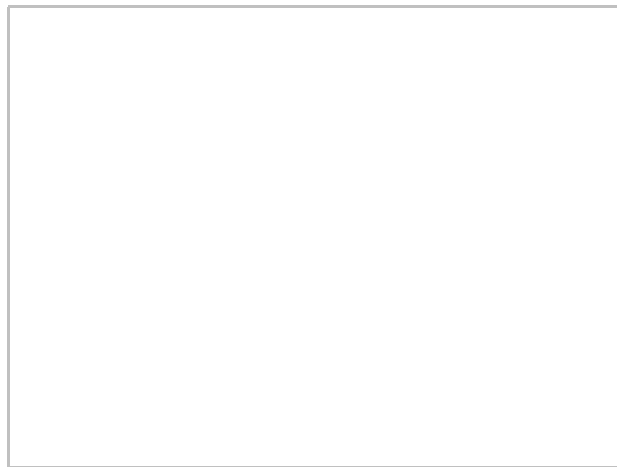
موضوع: پرورش میگو | نویسنده: علی کریمی | چاپ |

12:16 PM @ سه شنبه 31 مرداد ماه سال 1391

وضعیت جهانی بازار و تولید میگو ی پرورشی

برگرفته شده از ترجمه : مهندس علی قوام پور

در شماره ژانویه/فوریه نشریه **Global Aquaculture Advocate** موضوع وضعیت تولید کشورهای مطرح تولید کننده میگو پرورشی مورد توجه قرار گرفته است. نمودارها و ارائه اطلاعات در این مقاله، تلفیقی است از آمارهای رسمی (که توسط دولت‌ها منتشر می شود) و آمارهای غیر رسمی که **GAA** در نشست ها و سمینارهای جهانی و منطقه ای از طریق اعضاء و همکاران خود به دست می آورد. گروه دوم اطلاعات (آمارهای غیر رسمی) بطور معمول بیشتر خاص سالهائی است که آمارهای دولتی هنوز منتشر نشده و یا با لحاظ نمودن برخی ملاحظات انتشار یافته است. در این مقاله ابتدا وضعیت تولید بین سالهای 2005 تا 2011 و پس از آن پیش بینی تولید در سالهای 2012 و 2013 طی نمودارهای ذیل در خصوص آسیا و آمریکا ارائه شده است:

در ارائه آمار حاضر 28 شرکت کننده از آسیا و استرالیا در کنار 15 شرکت کننده از آمریکا دخیل بوده اند. چنانکه در ذیل نمودار مشخص شده، آمار 2005 تا 2009 از فائو و آمار 2010 تا 2013 (پیش بینی 2012 و 2013) از طریق شرکت کنندگان در نظر سنجی انجام گرفته در خلال کنفرانس **GOAL (Global Outlook for Aquaculture Leadership)** در سانتیاگو - شیلی حاصل گردیده است. بر اساس نمودارهای فوق نکات مود توجه نگارندگان مقاله (آقایان دیه گو و الدراما از دانشگاه فلوریدای آمریکا و جیمز آندرسون از بانک جهانی) شامل موارد زیر بوده است:

- میزان تولید میگو پرورشی در آسیا بین 2005 تا 2009 بسیار مطلوب و از رشد متوسط سالانه 7 درصد برخوردار بوده اما این وضعیت در سالهای 2010 و 2011 بواسطه بروز بیماری و مشکلات آب و هوایی (نظیر سیل) دچار افت شده است. این وضعیت بیشتر در کشورهای ویتنام، چین و اندونزی مشاهده می شود. به عنوان مثال در چین، تولید میگو پرورشی در سال 2010 نسبت به 2009 حدود 7.5 درصد و در 2011 نسبت به سال قبل از آن نیز بر همین منوال کاهش داشته است. اما پیش بینی شرکت کنندگان در بررسی آماری حاضر حکایت از رفع مشکلات عنوان شده و افزایش چشمگیر تولید آسیا در سالهای 2012 و 2013 دارد.

- در نمودار شماره 2 که مربوط به کشورهای عمده تولید کننده میگو پرورشی در آمریکای جنوبی و مرکزی می باشد، میزان تولید میگوی 2010 و 2011 در کشورهای مکزیک و اکوادور، از آنچه فائو اعلام کرده بسیار پائین تر عنوان شده و مشخص می شود، شرکت کنندگان در این آمارگیری ارقام و آمارهای دولتی و رسمی اعلام شده را واقعی ندانسته اند (یا حداقل با آن موافق نبوده اند). در اینجا نیز پیش بینی ها حاکی از رشد قابل ملاحظه تولید در سالهای 2012 و 2013 است.

- طبق آمار فائو، کل تولید میگو پرورشی در جهان در سال 2009 حدود 3.5 میلیون تن بوده که با کاهش 3 درصدی در سال 2010 به 3.39 میلیون تن تقلیل یافته و کاهش سال 2011 نیز در همین حد (3%) تخمین زده شده است. اما بر اساس آمار حاصل از بررسی GOAL، تولید در سال 2012 به 3.8 و در سال 2013 به 4 میلیون تن افزایش خواهد یافت.

اما سردبیر مجله Aquaculture Asia-Pacific در مورد قیمتهای جهانی میگو پرورشی در سال 2012 نظرات جالبی دارد:

خانم Zuridah Merican اعتقاد دارد، قیمت میگو پرورشی در بازارهای جهانی حداقل تا شش ماهه اول سال 2012 مطلوب باقی خواهد ماند.

"تایلند امید به افزایش صادرات دارد در حالیکه چین، ویتنام، مالزی و اندونزی تلاش دارند بر مشکلات ناشی از بروز بیماری هانی چون لکه سفید، مدفوع سفید و سندرم مرگ آرام (Slow Death Syndrome) غلبه کنند. حال اینکه چقدر ویتنام میتواند بر این مشکلات فائق آید فقط در ماه مارس، زمان شروع دوره جدید پرورش مشخص خواهد شد. مدتی است رویکرد تایلند، مالزی و اندونزی به میگوی وانامی، گونه موندون را به حاشیه رانده است. اکنون با توسعه پرورش وانامی در هند، سهم موندون از آنچه که هست کمتر نیز خواهد شد. با بروز بیماری در میان میگوهای پرورشی وانامی، بحث در ارتباط با تغییر مجدد گونه به موندون بالا گرفته بود اما تا اجرائی شدن این مباحث هنوز راه زیادی باقی است. در هند با تولید پست لارو SPF که حاصل مولد سازی و برنامه های آمیزش انتخابی در این کشور است، وضعیت مناسبی در اوائل سال 2012 فراهم خواهد گردید. یکی از مراکز تکثیر در مالزی نیز تصمیم دارد در ژانویه سال 2012 تولید پست لارو موندون را آغاز کند.

اما عرضه میگو پرورشی در سال آتی امکان دارد با توجه به افزایش تقاضا در چین، کشورهای آسیایی و بازارهای جدیدی نظیر روسیه، ثابت بماند. امیدی نیست تا ژاپن به عنوان وارد کننده بزرگ آسیا، بتواند میگوی پرورشی را با قیمتهای بالا به مصرف کنندگان خود عرضه کند، از این رو، با توجه به ترجیح میگوهای با سایز پائین توسط مصرف کنندگان این کشور، این بازار را کد باقی خواهد ماند. اما انتظار می رود تقاضا در بازار آمریکا افزایش یابد چرا که خریداران آمریکائی یاد گرفته اند چگونه بار قیمتهای بالا را به مشتریان منتقل نمایند."

نظر 0

(زمینه های سرمایه گذاری پرورش میگو) قسمت دوم

موضوع: پرورش میگو | نویسنده: علی کریمی | چاپ |

12:08 PM @ سه شنبه 31 مرداد ماه سال 1391

زمینه های سرمایه گذاری پرورش میگو (قسمت دوم) میزان تولید جهانی میگو:

بر اساس آمار منتشر شده از سوی فائو در سال 2007 میزان تولید جهانی میگو (سید و رورش) از مرز 5/6 میلیون تن تولید گذشت و برای اولین بار تولید میگوی پرورشی از سید میگوی دریایی با حدود 275/3 میلیون تن پیشی گرفت که این افزایش ناشی از رشد تولید در واحد سطح و همچنین افزایش سطح زیرکشت بوده است. در طی دهه گذشته تولید میگوی پرورشی در جهان با میانگین رشد سالانه بیش از 6% روند صعودی داشته و در طی سالهای 2000 تا 2002 این رشد با میزان تولید در حدود 3/1 میلیون تن نسبتاً ثابت باقی مانده است ولیکن پس از ورود به هزاره جدید و گذر از دوره شیوع بیماری های ویروسی میگو و همچنین گسترش تفکر تولید در کنار ویروس، پس از آن شاهد رشد بیش از 10 تا 13 درصدی تولید میگو در سالهای بعدی این دهه هستیم. بر اساس آمار منتشر شده، کشور چین با بیش از 265/1 میلیون تن میگو در سال 2008 میلادی بزرگترین تولید کننده میگوی پرورشی جهان بوده است.

تایلند با تولید 580000 تن و اندونزی با تولید 290000 تن میگوی پرورشی از جمله کشورهای آسیایی هستند که در زمره بزرگترین تولید کنندگان میگوی پرورشی در این سال قرار دارند. کشور اکوادور بزرگترین تولید کننده میگو در نیمکره غربی به

شمار می رود و برزیل نیز به عنوان یکی دیگر از تولید کنندگان مهم قاره امریکا در میان تولیدکنندگان برتر خود نمایی می کند. (جدول 1).

جدول 1 - بزرگترین کشورهای تولید کننده میگو پرورشی در جهان در سال 2008 میلادی

قاره آسیا		قاره امریکا	
کشور	میزان تولید (هزارتن)	کشور	میزان تولید (هزارتن)
چین	1265	اکوادور	180
تایلند	580	برزیل	60
اندونزی	290	مکزیک	46
هند	112	کلمبیا	12
ویتنام	155	ونزوئلا	12
بنگلادش	57	هندوراس	12

بر خلاف پرورش ماهی تنوع گونه در میگو پروری نسبتاً نا چیز بوده و مهم‌ترین گونه های پرورشی عبارت از میگوی ببری سیاه و میگوی سفید غربی می باشد. در حالی که پرورش میگوی سفید غربی تا پایان قرن بیستم عموماً به قاره امریکا محدود می شد اما در چند سال اخیر این گونه به حوزه کشورهای آسیایی وارد شده و در برخی از کشورها رفته رفته به گونه غالب تبدیل می شود همانطوری که توسعه این گونه در ایران نیز شاهدی بر این مدعا می باشد. گونه های دیگری نظیر استیلی روس تیریس *Litopenaeus stylirostris* و اورپانتالیس (*Peaneus orientalis*) از انواع مهم به شمار می روند. در فهرست حدود بیست گونه پرورشی نامهای دیگری مانند میگوی موزی (*Fenneropenaeus merguensis*) و میگوی سفید هندی (*Fenneropenaeus indicus*) را می توان مشاهده نمود که سهم اندکی از تولید میگوی پرورشی را به خود اختصاص می دهند.

منبع : راهنمای سرمایه گذاری سازمان شیلات ایران

نظر 0

زمینه های سرمایه گذاری پرورش میگو

موضوع: پرورش میگو | نویسنده: علی کریمی | چاپ |

12:58 PM @ یکشنبه 15 مرداد ماه سال 1391

زمینه های سرمایه گذاری پرورش میگو (قسمت اول)

اشاره :

برخی از خوانندگان این وبلاگ علاقه مند هستند تا با نحوه سرمایه گذاری در طرح پرورش میگو آشنا شوند . بدین منظور یکسری مطالب که از جزوه راهنمای سرمایه گذاری سازمان شیلات ایران استخراج شده است . که در چند قسمت مختلف در این وبلاگ درج خواهد شد . امیدوارم مورد استفاده علاقه مندان قرار گیرد . این دسته از علاقه مندان می توانند بمنظور اطلاع از شرایط و نحوه واگذاری طرح ها به ادارت کل شیلات استان مورد نظر خود مراجعه نمایند .

مقدمه :

رشد کنونی جمعیت جهان و نیاز روزافزون به پروتئین، نیازمند راهکارهای بهینه در تامین این منابع غذایی است، در همین راستا فعالیت های شیلاتی از جایگاه ویژه ای برخوردار بوده و می تواند یکی از محورهای راهبردهای تولید پروتئین مورد نیاز کشور باشد. افزایش تولید آبزیان مرهون افزایش تولید در زیر بخش آبزی پروری است. درحالی که میزان صید آبزیان در طی دو دهه اخیر تقریباً ثابت بوده و یا افزایش اندکی را نشان می دهد. روند رو به رشد پرورش میگو در جهان بواسطه تقاضای بالای آن و همچنین پتانسیل های بالقوه در خصوص اراضی مستعد پرورش میگو در نوار لم یزرع ساحل جنوبی کشور و نیز شرایط اقتصادی و اجتماعی خصوصاً ارزآوری و اشتغالزایی این صنعت، سازمان شیلات ایران را بر آن داشت تا در قالب برنامه های توسعه ای دولت در زیر بخش شیلات، تکثیر و پرورش میگو را در مناطق ساحلی کشور توسعه و ترویج کرده تا از این طریق بتواند ضمن تولید و عرضه بخشی از مواد پروتئینی داخل، با صدور این محصول، ارزآوری بالایی را در قالب اقتصاد بدون نفت، دنبال نماید. توسعه تکثیر و پرورش میگو به طور همسو، علی رغم عدم وجود سابقه و قدمت، از طریق توسعه مزارع پرورش و مراکز تکثیر با مشارکت بخش خصوصی فراهم گردید. اگر چه برخی عوامل مانع از تحقق اهداف توسعه پرورش میگو گردیده اند لیکن به نظر می رسد که رفع این موانع و حصول اهداف و بهره مندی از منافع اقتصادی و اجتماعی دور از دسترس نبوده و با برنامه ریزی مناسب می توان بر این مشکلات فائق آمد.

وضعیت پرورش میگو در جهان:

اگرچه پرورش میگو در جهان از سابقه ای نزدیک به 6 قرن برخوردار است اما سابقه پرورش علمی میگو به دهه 1950، زمانی که تکثیر میگو به شکل تجاری گسترش یافت، باز می گردد. در حالی که تا سال 1975 میلادی تولید میگوی پرورشی در حدود 50 هزار تن بود با ارتقای فن آوری تولید بچه میگو و غذا و بهبود کیفیت تجهیزات و تاسیسات پرورش میگو و مدیریت مزارع، میزان تولید میگوی پرورشی در اوایل دهه 1990 به بیش از 700 هزار تن افزایش یافت و در قرن بیست و یکم از مرز یک میلیون تن گذشت.

تحولات پرورش میگو در طی پنجاه سال اخیر را می توان به چند دوره تکاملی تقسیم نمود که در طی دوره اول آن در سالهای 1950 تا 1965 که از آن به عنوان سالهای تدوین فن آوری تکثیر و پرورش میگو می توان نام برد و در طی آن با تحقیقات انجام شده در زمینه خصوصیات زیستی میگو و نیازمندیهای محیطی، دانش لازم برای توسعه تجاری تکثیر و پرورش میگو فراهم آمد. دوره دوم فراز پرورش میگو در طی سالهای 1965 تا 1985 اتفاق افتاد که آن را می توان سالهای تکوین فن آوری دانست و در کنار تحقیقات وسیعتر و عمیقتر، تجهیزات لازم برای پرورش میگو تولید، عرضه و در مزارع به کار گرفته شد. دوره سوم تکوین پرورش میگو در طی 1985 تا 1995 حادث گردید که به واسطه تقاضا و قیمت بالای میگو در بازارهای جهانی شاهد گسترش جغرافیایی مناطق پرورش میگو از آسیای جنوب شرقی و آمریکای لاتین به خاورمیانه، آفریقا، اقیانوسیه و مناطق ایندو- پاسیفیک هستیم. در طی این سالها کشورهایمانند عربستان و ایران در خاورمیانه و ماداگاسکار و استرالیا پرورش تجاری میگو را تجربه و برنامه های توسعه این فعالیت را به اجرا گذاردند. در عین حال در این دوره، کشورهای متقدم نظیر چین، تایلند، اکوادور و... مشکلات ناشی از بروز بیماریها را تجربه کردند و برخی مانند فیلیپین دیگر نتوانستند به جایگاه پیشین خود در بین پرورش دهندگان

میگو باز گردند. میزان تولید میگوی پرورشی در پایان این دوره کمتر از 30% کل میگوی تولید شده در این سال بود.

دوره چهارم تکامل پرورش میگو به سالهای اواخر قرن بیستم و قرن حاضر باز می گردد. در این دوره تولید میگوی پرورشی و میزان عرضه میگو(پرورشی و دریایی) به بالاترین حد خود رسید و کاهش قیمت میگو در بازارهای جهانی مشکلات زیادی را برای بسیاری از کشورهای تولید کننده میگو، نظیر ایران، بوجود آورده است. علیرغم کاهش شدید قیمت میگو در بازارهای جهانی سرمایه گذاری برای توسعه مزارع همچنان وجود دارد. نگاهی به وضعیت پرورش میگو در کشورهای نظیر پرو و برزیل و سرمایه گذاری برای ایجاد مزارع جدید گویای این حقیقت است که علی رغم تشدید رقابت در بازار جهانی میگو، کماکان تقاضا و ظرفیت مناسبی برای توسعه وجود دارد لیکن در این رقابت کشورهای تاب مقاومت خواهند داشت که سرمایه گذاری های لازم را در زنجیره تولید از تحقیق و تولید دانش فنی تا فرآوری و بازاریابی به نحو مناسبی به اجراء گذارند. کاری که برخی از کشورهای آسیای جنوب شرقی نظیر تایلند و مالزی و حتی ویتنام از چندین سال قبل آغاز نموده و با افزایش بهره وری مزارع و کاهش هزینه های تولید در میدان رقابت با دیگر تولید کنندگان کماکان گوی سبقت را می ربایند.

منبع : راهنمای سرمایه گذاری سازمان شیلات ایران

نظر 0

کارکرد و نقش شکل های صنفی میگو پروران در توسعه پرورش میگو

موضوع: پرورش میگو | نویسنده: علی کریمی | چاپ |

1:18 PM @ چهارشنبه 11 مرداد ماه سال 1391

مقدمه :

در جامعه امروزی ارتباطات گروهی جایگزین ارتباطات فردی شده است و این جوامع بر اساس عقل و خرد جمعی اداره می شوند، از این روی نقش و جایگاه تشکلهای در توسعه اجتماعی و اقتصادی پرورش دهندگان میگو خوبی قابل تعریف و تبیین است .

بر حسب سوابق حدود دو قرن است که تشکلهای غیرسیاسی و حرفه ای به عنوان رویکردی که بتواند کوششها و تلاشهای صاحبان یک حرفه را نظم دهد و تواناییهای آنان را سامان بخشد و در نهایت نیروی جامعه را برای مقصود و هدفی مشخص به حرکت در آورد، همواره مطرح بوده است.(1)

سابقه

اگر آغاز فعالیت تجاری پرورش میگو را از سال 1375 منظور کنیم بیش از 15 سال از عمر این فعالیت می گذرد . و اگر حافظه تاریخی نگارنده اجازه دهد با کوشش و تلاش و پیگری مجدانه آقای دکتر خدایی که به اهمیت کارکرد تشکل در توسعه فعالیت های اقتصادی پی برده بود برای اولین بار انجمن صنفی پرورش دهندگان میگوی ایران از طریق وزارت کار آن زمان به ثبت رسید و آقایان هراچی و نیکبخت نیز نمایندگی آن را در استان هرمزگان بر عهده داشتند که در نهایت آقای نیکبخت تشکل ثبت نشده هیات امنای پرورش دهندگان میگوی استان هرمزگان را پایه ریزی نمود . و همچنین آقایان عامری و بدیعیان پور نیز در مقاطعی بعنوان اتحادیه شرکتها ی تعاونی تکثیر و پرورش میگو وظایفی را عهده دار شدند . علی رغم فراگیر

نشدن و عدم همراهی و همکاری منسجم و سازمانی سایر پرورش دهندگان ، این مجموعه توانست به همت همین تعداد و نفرات دیگری از سایر استانها که بنده اطلاع موثقی از نام آنان ندارم خودرا در سطح کشور بعنوان یک تشکل در صنعت نوپا مطرح نماید . برآیند این تلاش ها منجر شد تا چندین مصوبه حمایتی هر چند به مرحله اجرا نرسید از سوی دولت های وقت به تصویب برسد که در نهایت بسته حمایتی اخیر را به دنبال داشت .

کارکردهای اصلی نظام صنفی و تشکلهای بخش (2)
1- تسهیل ارتباط و تعامل بین بخش دولتی و تولید کنندگان و بهره برداران و ارتباط اعضاء تشکلهای

در صورت وجود تشکل پویا و کارآمد بسیاری از فعالیت هایی که برعهده بخش دولتی است با تعامل و همفکری کلیه پرورش دهندگان که تشکل آن را نمایندگی می کند قابل انجام است . یکی از مصادیق آن که همه ساله در استان هرمزگان اتفاق می افتد . اختلاف سلیقه در مکان لایروبی کانالهای آبرسان و زهکش مجتمع پرورش میگو ی تیاب در استان هرمزگان است . محدودیت اعتبارات دولتی حجم عملیات لایروبی را نیز با محدودیت مواجه ساخته و بر حسب میزان اعتبارات موجود فقط این امکان وجود دارد تا تنها بتوان بخش محدودی که از نظر کارشناسان فنی و مهندسی شیلات بیشتر دچار مشکل است را لایروبی نمود لیکن به محض شروع بکار، هر پرورش دهنده منفرداً توقع دارد که محل مورد نظریش مورد لایروبی قرار گیرد که عملاً از نظر فنی امکان پذیر نخواهد بود . اگر اجرای کار و تصمیم سازی به تشکل واگذار گردد از تنش های بوجود آمده جلوگیری میشود . لیکن نبود تشکل و یا عدم هماهنگی بهره برداران با یکدیگر متولیان امر را نیز با مشکل مواجه ساخته است و علی رغم صرف اعتبار دولتی که به سختی و توجیه مسئولین برنامه ریزی استان تامین اعتبار میگردد . عملکرد شیلات نمود پیدا نمی کند . نمونه های بارز دیگر میتوان به نحوه تقسیم میزان تسهیلات بانکی ، اجرای طرح های ترویجی و الگویی ، توزیع نهاد ها و ابزارآلات ترویجی مکانیزاسیون اشاره نمود که همواره شیلات راساً باید انجام دهد و از جانب کسانی که ذینفع نشده اند خدماتش زیر سؤال خواهد رفت .

2- مشارکت نهادینه در تصمیم سازی و تصمیم گیری های مربوطه یکی از مشکلات و معضلات اساسی و دیرینه در استان هرمزگان عدم هماهنگی بین حلقه های تولید و به ویژه هماهنگی بین مراکز تکثیر و پرورش دهنده است . در سنوات گذشته شیلات استان پس از پایان دوره کاری و در ماههای دی و بهمن متولی برگزاری جلسه برای برنامه ریزی و تعیین تقویم زمانی تولید و ارتباط حلقه ها و سیاست ها و برنامه های دوره تولید سال بعد میشد لیکن چون فریادش به جایی نرسید و این جلسات هماهنگی بازخوردی نداشت آن را رها ساخت و متاسفانه تولید کنندگان نیز به اهمیت موضوع پی نبردند و بجای برنامه ریزی تولید به روزمره گی و هرچه پیش آید خوش آید بسنده کردند . نمونه عینی آن تکرار همیشگی تورم تولید لارو در یک مقطع زمانی و کاهش شدید آن در ماههای بعدی بود که متاسفانه با وجود مسبوق به سابقه بودن این موضوع در سالجاری نیز تکرار شد بطوریکه در اردیبهشت ماه مراکز تکثیر مملو از لارو بود و لی پرورش دهندگان آماده ذخیره سازی نبودند و مراکز تکثیر حاضر بودند لارو خودرا با شرایط پرورش دهنده و بدون پیش پرداخت و اخذ وجه پس از برداشت محصول تحویل دهند . اما خریداری نداشت . در نتیجه ناگزیر شدند برای جلوگیری از خسارات بیشتر لارو خودرا به سایر استانها بفروشند .

این وضعیت در تیر ماه برعکس شد در حالیکه بر اساس تعهدات ایجاد شده لارو به سایر استانها ارسال میشد. پرورش دهنده هرمزگانی یادش آمد که وقت ذخیره سازی است حاضر بود قیمت گزافی پردازد لیکن با کاهش تولید لارو مواجه بود فریادش درآمد که آی شیلات بدادمان برس که استان بدبخت شد و خواسته اش این بود که از خروج لارو ممانعت شود. حضور تشکل و هماهنگی تولید و توزیع می تواند راهگشای این مشکلات تکراری باشد. همچنین وجود شورای توزیع می تواند از تجمع مشتری در یک یا دو مرکز که بنابر دلایل فنی و شرایط خاص تولید لارو نمی توانند تعهدات خود را در یک فرصت زمانی کوتاه، حجم زیادی از لارو را تولید نماید جلوگیری نماید. علت افزایش تقاضای مقطعی نیز ناشی از همین موضوع بود که برخی از مراکز تکثیر که مشتری بیشتری را جذب کرده بودند در یک فرصت زمانی کوتاه نتوانستند به تعهدات خود عمل نمایند. اگر چه با تعامل بوجود آمده بین مراکز تکثیر تعهدات یکدیگر را پوشش دادند. در صورتیکه اگر تشکل وجود داشت میتوانست همچون شورای تقسیم دفاتر اسناد رسمی بگونه ای عمل نماید که توزیع لارو بر اساس توان مراکز تکثیر و تقویم زمانی ذخیره سازی و شرایط مناسب زمانی تولید لارو برنامه ریزی شود. در ادامه و در یک جمع بندی کلی کارکردهای اصلی نظام صنفی و تشکلهاکه در موارد در زیر اشاره شده است به همین موضوع ها بر میگردد:

3- پذیرش برخی از وظایف تصدی گری دولت

4- افزایش زمینه تولید و بهبود کیفیت زندگی پرورش دهندگان

5- تعیین استانداردهای شغلی برای بهره برداران عضو تشکل صنفی بر

اساس قانون نظام صنفی کارهای کشاورزی و الزام افراد صنف به رعایت آن.

6- هویت بخشیدن به مشاغل مرتبط با بهره برداران

3- صدور پروانه صنفی و بهره گیری از مزایای قانونی آن

7- قابلیت نظارت بر نحوه تدوین قوانین و مقررات مرتبط با موضوع فعالیت

بر اساس قانون

8- حفظ حقوق اجتماعی و صنفی بر اساس شغل و نوع فعالیت

9- امکان ایجاد ظرفیت لازم برای بعهده گرفتن مسئولیت های غیر

حاکمیتی دولتی

10- امکان برخورد قانونی با متخلفان صنف و ابطال پروانه و معرفی به مراجع

حقوقی و قانونی

11- امکان انتقال مناسب خواست های حرفه ای و تخصصی اعضای صنف به

سیاستگذاران و برنامه ریزان دولتی و مدیران اجرایی

12- ایجاد زمینه مناسب برای تدوین و تصویب قوانین و مقررات مناسب که

ضامن حقوق اعضای صنف می باشد

13- رتبه بندی و درجه بندی فعالیت افراد صنف

14- انتقال اطلاعات و تجارب تخصصی و ارتقای سطح دانش اعضای صنف

15- ارتقای کیفیت شغلی و اجتماعی تولید کنندگان و توزیع کنندگان بخش

16- آشنایی اعضای صنف با قوانین و مقررات حقوقی و اجتماعی و حقوق

صنفی

17- قابلیت و امکان پوشش تامین اجتماعی بهتر برای اعضا

آسیب شناسی

تشکلها به تعبیری در حوزه «هویت اجتماعی» یا به عبارت دیگر «هویت

جمعی» قرار می گیرند و نهادهایی هستند که در قالب «اهداف برگزیده» به

اداره نظام یافته جامعه می پردازند (3)

حال اگر به علت و دلیل عدم موفقیت تشکل در بخش توسعه میگو در استان هرمزگان وعدم تمایل مشارکت همگانی بهره برداران پردازیم به مواردی برخورد میکنیم که ممکن است به مذاق برخی از بزرگواران خوش نیاید که قبلاً "حق عذر خواهی را برای خود محفوظ می دارم"

1- وابستگی شدید پرورش دهندگان به حمایت ها و سیاست ها و اعتبارات دولتی

جرقه اولیه پرورش میگو برای اولین بار در دهه 60 در سطح کشور زده شد و بلحاظ نوپا بودن صنعت دولت متقبل معرفی آن گردید از این جهت پرورش دهندگان بر سر سفره آماده ای قرار گرفتند که از قبل دولت بستر آن را فراهم نموده بود. اگر چه آقای دکتر خدایی و گروه همراهش همزمان و در برخی از موارد جلوتر از شیلات در این راه گام نهادند ولی در توسعه بعدی و سایت های جدید، اراضی مستعد پتانسیل یابی، شناسایی، مطالعه و زیر ساخت های اولیه از قبیل کانالها و زهکش ها و جاده های دسترسی مهیا شده بود و بانکها نیز با حمایت و توصیه شیلات وام سهل الوصول به سیستم تزریق نمودند و عطش و تبلیغات موجب گردید که خیلی سریع و غافل گیرانه صنعت رشد نماید. این عوامل موجب گردید تا خود باور ی و خود اتکایی پرورش دهنده ضعیف شده و همیشه خود را محتاج دولت پنداشت و احساس مالکیت نکرد و همین که با مشکل مواجه شد سرمایه گذاری انجام شده را متعلق به خود ندانست یا رهاش کرد و یا برفت و به دیگری پرداخت.

2- عدم آشنایی با فرهنگ تشکل و عدم اعتقاد به کار گروهی با همه تلاشی که پیشگامان ایجاد تشکل داشتند متأسفانه این موضوع عمومیت نیافت و بار سنگین مدیریت تشکل به تنهایی بر دوش یک تا دو نفر گذارده شد و آنان نیز به تنهایی توانایی پرداخت بار مالی و هزینه های مرتبط را نداشتند و چون بازخوردی نیز از سوی بهره برداران مشاهده نمی شد قاعدتاً آنان نیز از ادامه کار بازماندند.

نبود یک تشکل کارآمد و تصمیم گیر موجب شده تا نگهداری و بهره برداری از تاسیسات مشترک یک مجتمع پرورش میگو که منافع حاصل از آن به همه گروه برمیگردد دستخوش تصمیم های فردی و سلیقه ای شده تا جایی که برخی از پرورش دهندگانی که به دلیل مشکلات سازه ای و فنی قادر نبودند پساب مزرعه خود را تخلیه نمایند اساترین شیوه را در پیش گرفته و پساب را به دلیل نزدیکی به کانال آبرسان در این کانال تخلیه می نمایند و منافع آنی چند نفر موجب گردیده تا مزرعه حداقل 20 گروه دیگر که از آب کانال تغذیه میشوند آلوده شده و خطر بیماری و تلفات آنان را تهدید نماید و یا آنکه دریچه های کنترل که با صرف هزینه گزاف دولتی و در جهت ذخیره آب و عدم برگشت آب در زمان جذر تعبیه شده بود توسط تعدادی معدود تخریب شده و کارایی عمومی خود را از دست داد

2- رکود اقتصادی و نبود بنیه مالی

همانگونه پرورش میگو بصورت انفجاری و حبابی رشد کرد در ورود به دهه 80 به یکباره موازنه به هم ریخت و درآمد مورد نظر پرورش دهندگان تحقق نیافت در این حالت هزینه کرد جانبی و سر بار ناشی از فعالیت تشکل و آریز سهم الشرکه میسر نگردید و پرورش دهندگان قادر نبودند این نوع هزینه کرد را تقبل نمایند هزینه هایی که برای مدیریت بهره برداری از سایت، ترمیم و نگهداری از تاسیسات مشترک، استقرار پست نگهداری و کنترل و امنیت و حفاظت و سایر هزینه های جاری و... لازم و ضروری بود که باید از سوی اعضا تشکل تأمین میگردد و چون این فرهنگ باب نشده بود

مشارکت در پرداخت این هزینه کرد را تحمیلی و غیر ضروری می پنداشتند
 موارد توانمند سازی تشکل های پرورش میگو
 در خصوص توانمند سازی تشکل ها ضروری است آموزشهای ذیل بطور
 مستمر اجراء گردد (4).

- 1- آشنایی با مشاغل و فعالیتهای کشاورزی و تشکل های فعال
- 2- آشنایی با موارد کسب منابع مالی و کسب در آمد
- 3- آشنایی با شیوه های جلب مشارکت مردمی
- 4- آشنایی با بازاریابی محصولات کشاورزی
- 5- آشنایی با قوانین و مقررات بخش کشاورزی
- 6- آشنایی با شیوه توانمند سازی تشکل ها
- 7- آشنایی با اصول مدیریت تکثیر و پرورش میگو
- 8- آشنایی با روشهای نوین تولید، توزیع و مصرف
- 9- آشنایی با اصول تجارت کشاورزی
- 10- آشنایی با روشهای سرمایه گذاری در بخش کشاورزی

منابع: (3،2،1،4،)

نجفی - ابراهیم / tashakoletavanmand.blogfa.com

نظر 0

وضعیت جهانی صنعت شیلات

موضوع: پرورش میگو | نویسنده: علی کریمی | چاپ |

10:52 AM @ پنجشنبه 8 دی ماه سال 1390

بیشتر از نصف پروتئین دریایی جهان از طریق آبی پروری تامین می شود، به نقل از پایگاه اطلاع رسانی سازمان خواروبار و کشاورزی
 ملل متحد (FAO) آبی پروری سریعترین منبع پرورش پروتئین حیوانی جهان است و در زمان حاضر تقریباً نیمی از مصرف ماهی
 جهان را تامین می کند.

بر این اساس، گزارش آبی پروری جهان در سال 2010 نشان می دهد که تولید جهانی ماهی از طریق آبی پروری بین سال های
 2000 تا 2008 بیش از 60 درصد رشد کرده و از 4/32 میلیون تن به 5/52 میلیون تن رسیده است.

در این گزارش پیش بینی شده است در سال 2012 بیش از 50 درصد مصرف ماهی جهان از طریق آبی پروری تامین شود.
 با توجه به رکود صنعت ماهیگیری و افزایش جمعیت، آبی پروری به عنوان صنعتی که بیشترین پتانسیل را برای تولید ماهی و پاسخ به
 تقاضای در حال رشد غذای دریایی به کیفیت و سالم دارد، شناخته می شود.

در این گزارش آمده است با توجه به رشد این صنعت از نظر حجم و ارزش، آبی پروری به طور آشکاری در بسیاری از نقاط جهان به
 کاهش فقر و بهبود امنیت غذایی کمک کرده است.

کشورهای حوزه آسیا و اقیانوسیه که این صنعت را تحت نفوذ خود دارند، در سال 2008، تولید 1/89 درصد آبیان جهان را بر عهده
 داشته اند که 3/62 درصد این میزان تنها توسط چین تولید شده است. گفتنی است 11 کشور از 15 کشور پیشتاز در زمینه صنعت
 آبی پروری، در منطقه آسیا و اقیانوسیه قرار دارند.

اشتغال جهانی در بخش شیلات:

امور مختلف شیلاتی شغل بسیاری از مردم در سراسر جهان است. اشتغال زایی شیلات در سطح جهان در سه دهه گذشته به طور
 متوسط سالانه 6/3 رشد داشته و به طور تخمینی در سال 2008 حدود 9/44 میلیون نفر به طور مستقیم و تمام وقت در این بخش
 مشغول بوده اند که در حدود 12% آنها زن هستند. اگر این آمارها را با ارقام کل اشتغال بخش معادل 7/16 میلیون نفری در سال
 1980 مقایسه کنیم حدود 167 درصد رشد نشان می دهد. برآورد شده که برای هر شغل مستقیم شیلاتی سه شغل وابسته نیز
 ایجاد میشود به عنوان مثال حدود 180 میلیون نفر در مراحل صنایع پس از صید مشغول هستند. هر کدام از افراد شاغل یک خانواده
 سه نفری را تامین میکند بنابر این در مقیاس جهانی شیلات 450 میلیون نفر معادل 8% کل جمعیت نان خور دارد. رشد اشتغال مردم
 در بخش شیلات بیشتر از رشد جمعیت جهان و رشد شاغلین در سایر بخش های کشاورزی بوده است. در سال 1980 شیلاتی ها
 8/1% شاغلین بخش کشاورزی را تشکیل میدادند که این رقم در سال 2008 به 6/3% افزایش یافته است. در سال 2008 تعداد 3/1
 بلیون نفر در بخش های مختلف کشاورزی مشغول بوده اند. بیشترین افزایش اشتغال هم در پرورش آبیان و هم در صید مربوط به
 کشور های در حال توسعه خصوصاً جنوب شرقی آسیا میباشد.

میزان اشتغال مردم مناطق مختلف جهان در شیلات در سال 2008 به شرح زیر است:

آسیا = 85.5%

آفریقا = 9.3%

آمریکا جنوبی = 2.9%

اروپا = 1.4%

آمریکا شمالی = 0.7%

ثلث شیلاتی ها (13.3 میلیون نفر) در کشور چین کار میکنند و بعد از آن هند و اندونزی قرار گرفته اند. علی رغم اینکه صیادان و پرورش دهندگان زیادی در آسیا فعالیت میکنند ولی متوسط تولید سالانه آنها 2.4 تن است که در مقایسه با 24 تن اروپا و 18 تن آمریکا شمالی ناچیز می باشد البته این برتری به واسطه صنعتی بودن شیلات در این مناطق است در حالی که در آسیا و سایر کشور های در حال توسعه روش های سنتی محور فعالیت های شیلاتی است. در آبرزی پروری این اختلاف عمیق تر میشود به طوری که متوسط تولید آبرزیان پرورشی به نفر در نروژ 172 تن و در شیلی 72 تن و در چین 6 تن و در هندوستان فقط 2 تن گزارش شده است.

هر چند که هنوز اکثر شیلاتی ها در زمینه صید و صیادی مشغول اند ولی سال به سال به نسبت از تعداد صیادان کاسته و به تعداد آبرزی پروران افزوده می شود. به طوری که از سال 1990 تا سال 2008 تعداد آبرزی پروران 189% افزوده شده است. کاهش تعداد صیادان در اثر عوامل مختلفی مانند: کاهش ذخایر و میزان صید، پروژه های کاهش تلاش صیادی، پیشرفت فن آوری و صنعتی و غیره رقم خورده است.

برآورد شده که در سال 2008 تعداد افرادی شیلاتی کشور های توسعه یافته 1.3 میلیون نفر هستند که در مقایسه با سال 1990 به میزان 11% کاهش نشان میدهد.

تعداد شناور های صیادی جهان

آمار نشان میدهد که در طول دهه گذشته تعداد شناور های صیادی جهان بدون افزایش در حدود 4.3 میلیون فروند بوده که فقط 59% آنها موتور داشته و 41% بقیه به اشکال مختلف ابتدایی با بادبان، پارو و غیره حرکت میکنند. 77% شناور های غیر موتوری در آسیا و 20% آنها در آفریقا و در سواحل یا آبهای داخلی این نواحی فعالیت دارند. به طور کلی تعداد شناور های بدون موتور در سال 2008 به میزان 4% نسبت به سال 1998 کاهش نشان میدهد. 75% شناور های موتوری هم در آسیا فعالیت میکنند و سهم بقیه مناطق به شرح زیر است: آمریکا جنوبی 8%، آفریقا 7% و اروپا 4%.

ذخایر قابل برداشت جهانی

در دهه 1970 تصور میشد که 40% ذخایر موجود قابل برداشت دست نخورده باقی می ماند و صید نمی شود. این مقدار در سال 2008 به 15% تنزل حاصل نموده است. و برعکس ذخائری که شامل صید بی رویه میشدند در سال 1974 10% بوده که به 32% در سال 2008 افزایش حاصل نموده اند.

ذخایری که به طور کامل برداشت میشوند از سال 1974 تاکنون بدون تغییر حدود 50% تخمین زده شده اند بنابر این میزان صید کنونی جهان را میتوان نزدیک به میزان صید پایدار قلمداد نمود که حداکثر بهره وری پایدار ذخایر بوده و صید افزون بر آن مجاز نمی باشد. بعلاوه در سال 2008 حدود 28% ذخایر دچار صید بیرویه، 3% در معرض نابودی و تنها 1% از کل ذخایر جهان تحت باز سازی قرار داشته اند.

10 ذخایر گونه مهم آبرزی اقتصادی که از نظر کمی 30% صید کل جهان را شامل می شوند به طور کامل یعنی تا حداکثر توان ذخیره برداشت می شوند. به عنوان مثال حدود 23 جمعیت های تن ماهیان در کل جهان وجود دارد که از ذخائر 60% آنها به طور کامل برداشت می شود در حالی که 35% آنها دچار صید بی رویه و نابودی هستند. و چون مجهز ترین ناوگانهای صیادی به صید این گونه مشغولند بنابر این ذخایر آنها در آینده در معرض خطر بیشتری قرار داشته و صید این گونه نیازمند مدیریت متمرکز و جامعتری میباشد.

آمار صید در آبهای داخلی جهان

صید در آبهای داخلی نقش حیاتی در زندگی و تغذیه بسیاری از مردم کشورهای جهان اعم از ثروتمند و فقیر دارد. با این وجود عوامل بسیاری ذخایر آبرزیان داخلی را تهدید میکنند که اهم آنها عبارتند از: 1- صید غیر مسئولانه، 2- نابودی طبیعت و محیط زندگی آبرزیان، 3- کمبود آب، 4- زه کشی و خشک شدن تالاب ها و آبگیر ها و غیره، 5- احداث سد ها، 6- آلودگی و غنای آب های طبیعی، 7- مجموع چند یا همه عوامل فوق الذکر که تاثیر سوء یکدیگر را تشدید میکنند.

بعلاوه آمار و اطلاعات راجع به میزان ذخایر و مسائل صید در آبهای داخلی کافی و کامل نیست لذا وضعیت واقعی بسیاری از ذخایر قابل دسترس نمی باشد. بسیاری از کارشناسان عقیده دارند که ذخایر اکثر گونه های بومی آبهای داخلی به دلیل فشار صید بی رویه و آلودگی های مختلف انسانی در معرض نابودی است. متأسفانه در گذشته به موضوع ذخایر آبهای داخلی توجه کافی نمی شده و آمار قابل قبولی جهت مقایسه وضعیت گذشته و حال در دسترس نیست. ولی در حال حاضر این مهم جایگاه خود را در مسائل مدیریتی صید باز نموده است.

وضعیت مصرف آبزیان

در سال 2008 میلادی 81% ماهی و سایر آبزیان تولید شده معادل 115 میلیون تن به مصرف غذای انسان رسیده است. در حالی که 27 میلیون تن باقی مانده در صنایع پودر و یا روغن ماهی، داروسازی، غذای مستقیم دام و غیره به مصرف رسیده است. 39.7% (56.5 میلیون تن) تولید به صورت تازه یا زنده و 41.2% (58.6 میلیون تن) آن به صورت منجمد به بازار عرضه شده. از سال 1998 به بعد سمت و سوی مصرف آبزیان به ماهی تازه یا زنده تمایل داشته و از نسبت عرضه ماهی منجمد کاسته شده به طوری که طی این مدت عرضه کیفی ماهی تازه وزنده از 45.4 به 56.5 میلیون تن رسیده است. در این مدت ماهیان ریز سطح زی مانند آنچوی بیشترین مصرف را جهت ساخت پودر و روغن ماهی داشته اند.

تجارت تولید جهانی آبزیان

تولید ماهی نقش مهمی در اقتصاد و ارز آوری کشور های تولید کننده دارد. در سال 2008 تجارت آبزیان 10% تجارت کشاورزی و 1% تجارت کل جهانی را تشکیل داده است. میزان درصد آبزیان به کل مواد غذایی تجارت شده از 25% در سال 1976 به 39% در سال 2008 افزایش داشته است. در سال 2008 مقدار ارزی تجارت آبزیان به حداکثر رکورد 102 بلیون دلار رسیده که 9% بیشتر از سال 2007 و دو برابر سال 1998 بوده است.

در سال های اخیر قیمت مواد غذایی از جمله ماهی و میگو به دلایل مختلف از جمله : جنگ ها، افزایش قیمت نفت، خشکسالی، رکود اقتصادی، نوسانات بازار ارز و سرمایه، افزایش چشمگیر داشته است. بر اساس شاخص قیمت های سازمان خوار و بار جهانی قیمت ماهی و سایر آبزیان از فوریه 2007 تا 2008 حدود 37% گران تر شده است.

در سال های اخیر سهم آبزیان پرورشی در تجارت جهانی رو به افزایش است که در این میان میگو، خرچنگ، آزاد ماهیان، صدف ها، تیلپیا، کربه ماهی، باس دریایی، سیم در پایی از اهمیت ویژه ای برخوردار بوده و در کل آبرزی پروری در مقیاس خرد بیشترین در صد تولید را به خود اختصاص داده است.

چین بزرگترین صادر کننده ماهی جهان است که بعد از آن به ترتیب نروژ، تایلند و ویتنام و بزرگترین وارد کننده گان عبارتند از آمریکا، ژاپن و اتحادیه اروپا.

ضایعات و دورریز صید جهانی

آخرین مقدار دورریز و ضایعات صید جهانی حدود 7 میلیون تن در سال بر آورد شده که چون معمولاً به دریا ریخته میشود به نوعی آلودگی محیط و چون مقدار قابل توجه آن بچه ماهی ریز هستند نشانه ضربه به ذخایر محسوب میشود. به همین دلایل حساسیت های زیادی در مورد کاهش ضایعات وجود داشته و خصوصاً در کشورهای اروپایی و از سوی سازمان خوار و بار جهانی پروژه های مختلفی در این مورد ارائه شده است. برگرفته شده از ترجمه : علی قوام پور